

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felölös szerkesztő: Dr. VRATARITS IVÁN.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 3 hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyiltér peti sora 50 fill.

Az iskola, mint anyagi jólétünk alapja.

„Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül valók.” Ezt az igazságot Hóseás próféta mondja (IV. rész, 6. vers) időszámításunk előtt mintegy 800 esztendővel. Tehát régen kimondott igazság az, hogy kellő ismeret, tudomány és műveltség híján jövője nem lehet egy népnek sem. A tudomány szellemi fegyver az ember birtokában, melylyel az magának tisztességes megélhetést, anyagi jólétet szerezhet és biztosíthat.

Az életet úgy látjuk magunk előtt, mintha az valami küzdőtéren folya le, hol egyik ember a másik emberrel, egyik nemzet a másik nemzettel áll szemben. A küzdelem eredménye pedig az, hogy az erősebb legyőzi a gyengébbet, az ügyesebb kihasználja a nálánál ügyetlenebb fogyatékoságát, a tanultabb szellemi fölényével fogva ura lesz a nálánál tanulatlanabbnak.

Azt hiszem, nem kell valami messze mennünk, még csak Spanyolországot sem kell emlegetnünk, hogy az életharcnak a vesztes félre eső szomorú eredményét szemlélhessük. Szemeink előtt folyik le a folyton vesztes félnek gyászos küzdelme, a mi szegény vend népünk életében. Mert még az irigység sem foghatna rá szegény népünkre, hogy nála az anyagi jólét lüldökölne vagy csak a tisztességes megélhetés is megvolna. Gyarapodásról, de még csak közönséges jólétről sem lehet szó nála. Élete nem egyéb, mint egyik napról a másikra való nyomorúságos tengődés. Azon a haretéren, hová a gondviselés népünket állította, sorsa a folytonos veszteség. A folytonos veszteségek pedig eredménye az a nagy szegénység, melyben általában véve egész hazánk népe szenved, de amelyből különösen szegény vend népünkre két kézzel rakott igen sokat a gondviselés.

A ki érdeklődik egy keveset népünk anyagi sorsa iránt, az vegye magának azt a kis fáradságot, hogy tekintsen egy kicsit a birtok telekkönyvbe s látni fogja, mekkora az az adósság, mely szegény népünk vállait nyomja. Pedig ez még nem minden, mert körülbelül még egyszer ennyire tehető a váltó és egyéb adósság. Van nem egy, de több község, hol a lakosság akkora kamatot fizet, mintha a községnek egész határát holdanként, javát rosszát összefoglalva, 20–30 koronáért bírná haszonbérbe. Mi marad ilyen viszonyok között a gyarapodásra, jólétre, vagy csak a megélhetésre is,

ha az elszegényedéshez hozzájárul még a számítani nem tudás, a jó tanácsot, példát befogadni nem tudó képesség pedig hiányzik? A szegénység lejtőjén pedig mindig mélyebbre és mélyebbre sodortatunk, noha már ott volnánk az eddig és netovább határán; de a lejtőn nincsen semmi, ami feltudna tartóztatni.

Ne higye senki, hogy talán sötét szemüveget használnak s attól látom ilyen színbén hazánk vendvidékének világát. Ha egyáltalán szemüveget használnak s a szemüvegek közül a legszebb rózsa-szint mutatót tenném fel, a mi nyomorúságunkat még akkor is csak nyomorúságnak látnám. Bár ne így volna, bár állana még az a régi mondás: a tótság nem boldogság. Bárcsak én magam volnék, ki ilyen színbén látom vidékünk lakosságának helyzetét; de azok a kívánalmak, tervezetések, törekvések, melyeket a mi szűkebb világunkban mindazok, kik népünk sorsát igazán szívükön hordják, hangoztatnak; azok az intézkedések, melyekkel a nagyjaink által kevésbé támogatott társadalmunk valamennyire biztosítani akarja szerény eszközeivel népünk megélhetését: mind azt mutatják, hogy baj, még pedig igen nagy baj van nálunk, melyen valami módon segíteni kellene. De a legszebb ügyekvé, a legemesebb törekvés is a legönzellemben munkásság sem tud felmutatni valami kézzel fogható vagy csak szemmel látható eredményt, mely népünk helyzetét valamivel elviselhetőbbé tudná tenni.

Mi hát tulajdonképen népünk nyomorúságának oka? Miért nincs hát társadalmunk nemes törekvéseinek, intézkedéseinek ügyszólván semmi eredménye? Talán nincsen meg népünkben a munkára termelőség, a munkabírás? De hiszen népünk nyáron át messze szülőföldjéről szegényes táplálkozás mellett, napi 16–18 órában, hónapokon keresztül képes az aratásnak, kaszálásnak izomfeszítő munkáját kitartással végezni. Az újabb időben túlnak Amerikába költöztek is becsülettel állják meg helyüket a legnehezebb s legéletelőbb gyári munkában is. Amennyire figyelemmel tudom kísérni népünket, azt látom, hogy a kellő szorgalom sem hiányzik nála. A fukarságig menő takarékoság ugyan nincsen meg benne, de a tisztességes jóléthez a fukarság nem is szükséges. Azok a kívánalmak, tervek, törekvések is olyanok, melyekkel népünk számára a legjobbat és a legüdvösebbet akarnánk árasztani. Azok az intézkedések pedig, melyekkel társadalmunk munkálni akar a köznek jólétét, nemcsak önzetlen, de önfeláldozó tevékenységet kívánnak.

A most felhozottakat figyelembe véve, midőn kutattam népünk nyomorúságának okait, arra a meggyőződésre jutottam, hogy népünk bajának, szegénységének, nyomorúságának oka a kellő szellemi fejlődésnek hiánya. Nem úgy értem ezt, mintha népünknek szelleme fejlődésre képtelen volna. Sőt ellenkezőleg azt vallom, hogy a gondviselő Isten szép, mondhatnám, kiváló fejlődésre nagyon alkalmas lélekkel, szellemi képességgel áldotta meg vendjeinket. Csakhogy — itt a baj — ez a szép szellemi képesség, a megfelelő kiművelés híján, a helyett hogy élesedne, eltompul. Mert igaz az, hogy az Isten által adott talantum, melylyel nem safrárkodunk, a helyett hogy gyarapodna, elvész. A vakondok a föld alatt nem használja szeméit, lám azok elkorcsosodtak. A mi népünknek nincsen alkalma az iskolák hiányában szellemét élesíteni, az, mint a rozsdamarta fegyver, az életnek forgatagos harcában nem képes a győzelmet biztosítani. Mert a mai idők küzdelmeiben a győzelemhez testi erőn, ügyességen és kitartáson kívülföldtlenül szükséges a szellemnek ereje, ügyessége és kitartása is.

A mi népünknek tehát mindenekelőtt iskolákra van szüksége, hol szellemi tökéjének alapját megvehesse, melylyel majd egykoron anyagi boldogulását is kivívhatta. Az az egynehány elszórtan itt-ott felállított iskola hol egy-egy tanítónak embeferletti erővel kell 200–300 gyermek lelki kiművelésén fáradni, a legönfeladózóbb buzgósággal sem képes az egész vonalon népünket a gyermekereg kiművelésének áldásában részesíteni. Micsoda képtelen állapot ugyanis az, hogy hét nyolc politikai köz- és iskolás gyermekei járnak fel egy iskolába (annyian járnak ugyanis, amennyire az az iskola a gyermekeket befogadni képes, s amennyiben az a gyenge ruhátalan gyermek telben hóban, fagyban, őszszel, tavasszal sárban, vízben, dombon, völgyön s megáradott patakon keresztül el tud járni iskolába (mikor egy község iskolás gyermekeinek száma is meghaladja a törvényes létszámot).

Igen, nekünk iskolák, elemi népiskolák kellene. Iskolák nélkül népünk bajainak orvoslását megkezdni nem lehet, vagy ha megkezdettük is, annak vajmi kevés a foganatja. A fát mikor még gyenge, akkor lehet benemesíteni, ha már az vastag törzsbe ment, nemesítése már csak kísérletképen maradhat fenn, de annak eredményét, foganatját nem igen várhatjuk. Mikor még a gyenge gyermek szíve fogékony mind az iránt ami szép és jó: akkor kell beolantani mindazt, amivel boldogulásának alapját megvetheti. Lám most népünknek

egy jókora rétege előtt hiába sürgölődünk a létesítendő vasutunk érdekében, hogy ami kevesünk van, azt jobban értékesíthessük, amire szükségünk van, ahhoz olcsóbban juthassunk, mert nem képes ezt a legkézefoghatóbb megmagyarázással sem felfogni. Hiába hangoztatjuk a jövedelmezőbb ipari növények termesztését, a földnek belterjesebb művelését, mert nincsen aki példát tudna nyújtani, nincsen aki a példát követni tudna. Nagy gyümölcs és bortermelésről is álmodunk s kitűnő gyümölcs és bortermelésre alkalmas talajunk szinte parlagon hever. A jobb fajta marhatenyésztést akarunk meghonosítani s ez eredménye szinte semmi. A selyemhernyó tenyésztésnek meg még csak a felemelése is sok volna álomunk is. A házi ipar meghonosítása téli tanfolyamokat rendezünk, melyen a közhasznú ismeretek elsajátítására is alkalmat nyújtunk s mindezt nem áron adjuk, hanem ellenkezőleg jutalomban részesítjük azokat, akik a mi fáradságunkat igénybe veszik s mégis akadunk ennek is ellenzóijára a nép körében.

Bizony mindennek nem más az oka, mint a tudatlanság, az iskolázatlanság. Az a gondos tanító vezetése alatt iskolázott gyermek, ha fel nő, mint községi előjáró nem érvelne létesítendő vasutunk ellen azzal, hogy egy nagy város határa csak nagyobb, mint ami kis falunkké; ha nagyobb, akkor ott több gabonának is kell teremnie, mint nálunk; ha pedig több gabona terem, akkor ott olcsóbb is az; minék tehát a vasut, ahol olcsóbb a gabona, oda csak nem szállítja a mienket. Az az iskolázott gyermek örömmel fogadná annak a képzett szakembernek oktatását akár a földművelés, akár a gyümölcs vagy bortermelés, vagy állattenyésztés körül s nem utasítaná azt vissza azzal, hogy hogyan taníthatna engemet mind erre egyik vagy másik ur, mikor én ezekben nőttem fel, nekem apám, öregapám, dédapám és még azontúl ősöm is ezekkel foglalkoztak.

Ha mindezeket tudjuk, látjuk be azt, hogy milyen igen nagy szükségünk van nekünk iskolákra. Az iskolázatlanság népünk anyagi romlásának okozója. Munkáljunk azért azon, hogy vidékünkön a megfelelő számú iskola minél hamarabb felállíttassék, mert elvész ami népünk, mivelhogy tudomány nélkül való.

Évi jelentése és számadásai kimutatása

ö.zv. gróf Szápáry Gézáé szül. Györy Mária grófnő önmegmáltósága magas védnöksége alatt álló „Muraszombati jót. ker. négyesület“-nek működéséről 1903. évi nov. 1-től 1904. október 31-ig, betérjesztve az 1904. évi november hó 23-án tartott közgyűlésén.

Nagyméltósága Elnökön!

Milyen tisztelt Közgyűlés!

Feltartóztatlan savigséggel rohan a drága idő számára keresek a végtelenség oceanjába. És mi ez alkalommal azért gyűltünk össze, hogy egyetlen életünk tizenkettőik évére is rátegyük a zárolapot. Összegyűlttek sokan, kik egyetlen bölcsőjét ringatták, kik a zsenge csecsemőt dajkálták, hogy megmutassák, miszerint a szívökben fellobbant könyörület nem futótüz, nem merő szalmazlal, hanem a tevékeny szeretetnek öröklámpája. Mióta

lehallottak a női nemről a nyomasztó bilinesek, melyekkel még az ókor lepgolgariasultabb államai is tehetetlenségük kárhóztatták a gyengébb nemet, amióta a világ az Istenben reformerszméitől áthatva a nőt jogaiiba visszahelyezte és a férfi egyenrangú osztályosává tette; azóta a nő is kikéri önmagának a társadalmi tevékenységéből az őt megillető részt.

A férfi lángszéval uralma alá hajtja a természet erőit, boncolgatja a nagy mindenség titkait, fényes tehetségeit kápráztató színekben ragyogtatja a tudományok és a művészetek terén, a mozgalmak politikai élet peronáján; a nő tevékenységének sulyontja azonban egészen más atmoszférában mozog. Ha férfi az emberiség esztét: a nő annak szívet képviseli; amaz itélőtehetsége, emő értelme által tünik ki; amabban a duzzadó erő: a nőben pedig az emberiség disze, bája és vigasza mutatkozik.

„A férfi villámként jár zajjal fényesen:
A nő járjon mint a fuvalom csendesen:
Mig amannak nyomatit mutatják a romok,
Üdülés jeleje, hol a nő forog.“

És csakugyan mindenütt ott leljük a hivatása magaslátán álló nőt, hol a nyomor és fájdalom üdvadó enyhét szomjaz. Ott leljük a verítékkel fáradozó férfi mellett, a gyámoltalan gyermekek mellett a családi szentélyben mint övéinek védangyalát; ott leljük az emberitő harcok véres mezéjen mint irtalmas szamaritanusut odaadó szeretettel köztögtelve a hős hadiak tütöngő sebeit; ök fogják fel a kórházakban senyvedő betegeket panaszhangjait; ök keresik fel a nyomort, szegénységet roskadozó viskójában, hogy áldó kezeikkel letörüljék a fájdalom könyöit.

A nő nem e magasztos hivatásának betöltésére szövetkezve egyesültünk mi is, hogy amit egy magunk kivinni képesek nem vagyunk, azt közös erővel megvalósíthassuk. A kibontott zászlón aranyos betűkkel kihimézve tündöklenek e szavak: „keresztény charitas“. Sok nyomorgó keres e bübajos szavak alatt segítséget és enyhületet, lesze tehetőségünk a nyomor könyöit csak némileg is apasztani? Nagyméltósága Elnökönk kezében biztos alapra lesz letéve továbbra is egyletük jövője, reméljük, hogy Ö Excellentiája az általa létesütő és felvirágoztatott egyelet ezután is erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni. Mi pedig az egyletnek igénytelen harcossai az ő feinkölt példáján felbuzdulva tegyük a mai napon ujra szent fogadást, miszerint lankadó erőnket fellisszite egyleti életünk célját önzellen odaadással, minden tölünk telhető erővel előmozdítani fogjuk.

Szelepec János.

I. A muraszombati ker. jót. négyzeti tagok járulékaiknak kimutatása az 1903/4. évben.

A rendes tagok nevei:

Aczél Józsefné 7.20, Adanits Mária 6.—, Antauer Józsefné 6.—, Báz Jánosné 4.80, ö.zv. Berke Mihályné 24.—, Bittermann Tivadarné 6.—, Borovits Adolfiné 4.80, Böles Belané 12.—, Csiszár Jánosné 7.20, Czipott Józsefné 4.80, Czipóth Miklósné 6.—, dr. Czvenits Antalné 3.60, Dobrai Jánosné 9.60, Eberl Róza 6.—, Falik Károlyné 6.—, Faschinger Gyözöné 12.—, Fliszár Józsefné 4.20, Gumilár Mihályné 4.80, Heiszler Károlyné 9.60, ö.zv. Horváth Györgyné 7.20, Horváth Ivánné 4.80, Hoyer Istvánné 9.60, Hunyadi Sándorné 12.—, Izsák Flóra 12.—, Kardos Józsefné 7.20, Kacsó Ferencné 7.20, Kirbisch Eleonóra 6.—, ö.zv. Kirchmayer Jozsa 4.80, Kleinrath Józsefné 7.20, Kocsavara Erzsébet 4.80, Kolossa Ida 4.80, Kolossa Istvánné 7.20, Kováts Istvánné 6.—, Kuzma Antalné 4.80, Kúhár Anna 4.80, ö.zv. Kúhár Jánosné 6.—, Lázár Jánosné 6.—, Leitner Hedvig 4.70, Lejko Ferencné 4.80, Loncsér Mihályné 4.80, Matuschek Józsefné 4.20, Meixner Janka 7.20, Mintsek Gáspárné 4.80, Most Resznő 12.—, Olajos Sándorné 12.—, ö.zv. Pintér Miklósné 7.20, Polák Rozina 1.60, Postl Jánosné 9.60, Pósfay Pongrácné 6.—,

Ratkol Anna 7.20, ö.zv. Rózsa Istvánné 7.20, Saáry Józsefné 7.20, Schilling Róza 6.—, Schnell Jánosné 7.20, Schönwieserné F. Ilona 7.20, Simon Józsefné 7.20, Sinkovich Elekné 9.60, Skerlák Józsefné 6.—, Skerlák Lászlóné 4.80, Sleich Ignácné, 7.20, Sokál Józsefné 4.80, Sömen Jánosné 4.80, Szabadflyné M. Etelka 4.80, Szalay Justina 6.—, Szelepec Ivánné 4.80, Takáts R. Istvánné 7.20, Tóth Antalné 4.80, Török Ernőné 12.—, dr. Uy Károlyné 12.—, Vajda Hugóné 4.80, Veniss Margit 12.—, Vida Józsefné 4.80, Vörös Jánosné 4.80, Vüjecz Györgyné 4.80. Összesen 515.10 K.

II. Pártoló tagok:

Bagáry József plébános Mártonhely 6.—, Gáspár Ferenc plébános Muraszombat 12.—, dr. Ivánóczy Ferenc eszperes Csendiak 10.—, dr. Skricek Mihály orvos Muraszombat 10.—, dr. Ivánóczy Ferenc 1902/3. évre 10.— Összesen: 48.— K.

III. Ajándékok:

Gróf Batthyány Zsigmondné 40.—, Árvai Matild 24.—, Izsák Flóra 10.—, Muraszombati Takarékpénztár 50.—, Délvismegyei Takarékpénztár 40.—, Muraszombati Mezőgazdasági Bank 20.— Összesen 184.— K.

IV. Összesítés.

Bevétel:

A rendes tagok havi járuléka: a) 74 rendes tag előirányzott havi részletek összege 528.— K. b) Törtendő hátralék 12.80 K. Rendes tagok után tiszta bevétel 515.10, Pártoló tagok járuléka 48.—, Ajándékok 184.—, Tökék utáni kamatokban 277.03, Pénztári maradvány 1902/3. évről 191.45, Vegyes térítmény 7.— Főösszeg 1219.58 K.

Kiadás:

Szegélynyújtásra 945.—, Szolgafizetésre 40.—, Nyomatvány és vegyesre 12.80, Pénztármaradvány 221.78 Főösszeg 1219.58 K.

Muraszombat, 1904. okt. 12.

Szelepec János
s. pénztárnok.

Takáts R. István
pénztárnok.

Kiadások:

I. A helybeli és vidéki érdemes házi szegények segélyezésére a választmányi bölgyek által tett előleges vizsgálat és ülési határozat folytán kiosztott: 1903. november hóban 36 szegénynek . . . 96.—
„ decemher . . . 33 . . . 81.—
1904. január . . . 33 . . . 81.—
„ február . . . 33 . . . 81.—
„ március . . . 33 . . . 81.—
„ április . . . 32 . . . 79.—
„ május . . . 32 . . . 79.—
„ június . . . 32 . . . 75.—
„ július . . . 31 . . . 73.—
„ augusztus . . . 31 . . . 73.—
„ szeptember . . . 31 . . . 73.—
„ október . . . 31 . . . 73.—
Összesen . . . 945.—

2. Szolgafizetésre 40.—
3. Nyomatvány és vegyesekre 12.80
4. Pénztármaradvány 1903/4. évről . . . 221.78

Főösszeg . . . 1219.58

A számvizsgáló-bizottság jelentése.

Van szerencsénk jeleníteni, hogy a muraszombati jót. ker. négyzet pénztárkönyveit és 1903/4. évi zárszámadását, ugy a pénztár állományát megvizsgáltuk s teljesen rendben találtuk, miért pénztárnok részére a szokásos felmentvény megadását kérjük.

Muraszombat, 1904. nov. 1.

Csiszárné-Olaszy Terka.
Sinkovich Elekné.

Kováts Istvánné.
Veniss Margit.

Költségvetés az 1904—1905. évre.

Bevétel:

1. Tagdíjból 400.—, 2. ö.zv. Szápáry Gézáé grófnő évi ajándéka 200.—, 3. 5800 K alapító évi kamata 232.—, 4. Az 1903/4. évi pénztármaradvány 121.78 Összesen 953.78 K.

Kiadás:

1. Rendes segélyre 300.— 2. Rendkívüli segélyre 600.— 3. Szolgafizetésre 40.— 4. Vegyesekre 13.78 Összesen 953.78 K.

HIREK.

— **A szentgotthárdi főbíró lemondott.** Pap Antal a szentgotthárdi járás főszolgabírája 40 éves hű és buzgó szolgálat után nyugalomba vonul. Utódjának a járás közönsége egyhangulag Dr. Kiss Elemér tb. főszolgabíróat öhajítja, akit nálunk is igen kedveltek kiváló egyéni tulajdonságai és tehetségei miatt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Horváth Károly, vizlendvai körjegyző a muraszombati közpórház folyosójára való szőnyeg beszerzésére 20 koronát volt szives adományozni. Ezen adományáért ez uton nyilvánítjuk köszönetünket.

Dr. Geiger Vilmos,
körh. főorvos.

Pósfay Pongrác,
körh. igazgató.

— **Hála nyilatkozat.** Alulírott mely halálával közönségben a nemes szívű adakozóknak jótékonyágukat, hogy közgyórádományaiknál nagy nyomoromban segíteni voltak kegyesek. Bagári Jánosné. Adakozni voltak kegyesek: Öv. gróf Szápáry Gézáné 20 K. dr. Uy Károlyné 3 K. Hunyadi Sándorné. Eberl Róza, Böles Beláné, Olajos Sándorné, Postl Jánosné. Dr. Vratarits Iván, Imrey György, Gombóc N. 2-2 K, Lázár Jánosné 1 K 40 f, Bácz Jánosné 1 K 20 f, Vénis Margit, öv. Pinter Miklósné, Török Ernőné, Kacsó Ferencné, öv. Szabó Kalmánné, dr. Skricek Mihály, Czipótt Józsefné, Hauser Józsefné, Meixner Mátyásné, Kovács Istvánné, Kirbisch Ferencné, Kolossa Józsefné, Nagy Mihály, Kirchnayerné, Dobrai Jánosné, öv. Horváth Györgyné, Junkuncz Sándorné, Schönwiesnerne F. Ilona, Loncsár Mihályné, Heiszler Károlyné, Sinkovich Elekné 1—1 K, Bittermann Lujza, Kleinrath Józsefné, N. N., Skerlak Lászlóné, Halbath Mária 60—60 f, Saáry Józsefné 50 f, M. J., Polák Józsefné, N. N., N. N., Simon Józsefné 40—40 f, Kúhárné 30 f.

— **A Szombathelyi felállítandó vakok intézete,** mint hírlék január 1-én megnyílik. Ez ügyben az illetékes körök tárgyalása már oly stádiumba van, hogy a kitűzött időre e humánus intézet működését megkezdheti.

— **Bor szakértők.** Vinkó Alajos vizlendvai és Láng János peresítő lakosok a Koblenzer Adolf vizlendvai koreszmájában borozva, Vinkó azt állította, hogy a Hoblenczernek jobb bora van, mint a peresítő koreszmárosnak, azért jár Láng ide beborozni. E felett aztán összekaptak, s a szóharc hevében Vinkó, névéhez nem méltóan oly tüzből jött, hogy jól gondozott körmeivel Láng arcán úgy végig karmolászott, hogy a barázdák csak a jövő hónapban fognak beheledni.

— **Tüzetelt gondatlanságból.** Gergorecz József szentbírói lakos andorhegyi háza f. hó 19-én reggel kigyulladt. Tetőzete és némi takarmány mintegy 550 K értékben leégett, amelyből 500 K biztosítva volt. A tűzrendőri vizsgálat folyamán kiderült, hogy a tüzet a házban lakó Zslebies Péterné gondatlanságból okozta, oly módon, hogy a konyhában felhalmozott gyaluforgács közé véletlenül tüzes hamut szórt. Gondatlanságáért feljelentett.

— **Közügyés.** A muraszombati jót. ker. négyelet f. hó 23-án d. u. 3 órakor gróf Szápáry Gézáné önmélt. elnöklete alatt a muraszombati várkastélyban tartotta a rendes évi közgyűlést. A titkári jelentés beszámolt az egytel elmúlt évi működéséről s határozatba ment, hogy jövőben nyáron át eszupán a teljesen munkaképtelen s elaggott szegények részesülnek segélyben s a segélyezések tulajdony részben a teli időnyben törtennek, Pénztárnoknak a felmentvényt megadták s elfogadták az ajánlatba hozott költségvetési tervezetet. A négyeletnek jelenleg 5800 korona vagyonja van. Sajnálatlalt vette tudomásul a közgyűlés Eberl Rózának, a négyelet megalakításában tevékeny részt vevő s fennállása óta lankadatlan buzgalmu titkárának visszavonhatlan lemondását. Helyébe egyhangulag Takátsné Kammermayer Irma muraszombati áll. ovónót választották meg. Gyűlés után a jelen voltak élveze gróf Szápáry Gézáné védnökönő öngyémeltóságának szives vendégteretét, szóba került a teli folyamán egy hangverseny rendezése. Az egytel tagjai megnyugrással távoztak azon tudatban, hogy a nemes grófnő kezében a jót. négyelet ügye a legjobb kezekbe van bétéve.

— **Hűten cseléd.** Kovacecz István sándorvölgyi községbíró szombaton reggel arra ébredt, hogy szekrényét feltörték és 26 K pénzt ellopták. Az éppen arra portyázó felsőlendvai csendőrség kiderítette, hogy a lopást a káros eselédje a híres

Holezmann közeli rokona követte el, akinél a pénz némi hiánnyal meg is találtak.

— **Lopás.** A mult számunkban közöltük, hogy Bertalan János sürüházi lakos ittas állapotában 580 K pénzt elvesztette. A vashidegkúti csendőrség utóbb kinyomozta, hogy a pénzt Bertalan nem vesztette el, hanem azt öle Berger Iván vashidegkúti lakos ellopta. A pénzt Bergernél hiánytalanul megtalálták, aminek öröme Bertalan a tolvajt bepanaszolta.

— **Testisértés.** Barbarics József és Ficzó Mihály vasveszési lakosok f. hó 10-én az erdőben fát vágtak. Munkaközben valahogy összeszólkoztak, mérgeben Ficzó egy hatalmas darab fát kapott fel s azt Barbarics fejéhez dobta, akinek e miatt legalább 30 napig zuga a feje. Ficzót az okozott sértesért a kir. ügyészség vonja felelősségre.

— **Javíthatlan tolvaj.** Pollák Viktor muraszombati állásnelküli pincér tanone egyre-másra követi el a lopásokat. Kedden délután belopódzott Seruga Mátyás szabó lakásába és a varróegp fiókjából 1 koronát emelt, ugyancsak ekkor Gombóc Ferenc muraszombati lakos házat is meglátogatta, ahonnan meg egy ládából egy hat lövetű forgó pisztolyt esent el, amit nyomban el is zálogosított 2 K 40 f-ért Pubán Ferenc kiskanizsai lakosnál. A károsok feljelentésére csendőrségünk a nyomozás folyamán a pisztolyt megtalálta s a javíthatlan tolvajjal együtt a járásbírósnak adta át. A bíróság Polláktól díszes eszelekedéteiert 3 havi fogházzal fenytette meg.

Közönség köréből.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

En is kíváncsi szoktam lenni a muraszombatra, de vasárnap külön férjem figyelmeztetett, hogy olvassam a „Körházunkról” szolo cikket.

Igen helyes és érdekes, bár csak terjedelmesebb lett volna még; mi asszonyok is tudunk ám lelkesedni, különösen ha valamely muraszombati — s ily némes célu — intézmény felállításáról s életképességéről olvashatunk. Az a sok zám is sokat mond, habár ilyenek láttára egy kicsit kábul a fejkünk, de az a különálló szám — 13 fillér — melyre férjem még külön figyelmeztetett is, az nekem ari a fejemből kimenni, hogy 13 fillert kaptak a korházban reggelit, ebédet és vacsorát s ebből meg a cselédék és ápolónők is éltek. Ezt bizony mondhatja másnak, de nekem nem, dühös voltam a lapjára is, hogy ilyesmit csak a mi bosszantásunkra állítanak össze a férfiak. Aludni sem tudtam erre s ekkor jött az az eszmém, hogy a már IV. elemibe járó lánykám segítségére utána számítom, igaz-e ez, s hál Istennek rájöttünk a furlangjára.

1900. évben 5351 étk. nap 6702'61 K-ba került, egy napja tehát 1'25 K.

1903. évben 15240 étk. nap 8152'20 K-ba került, egy nap tehát 53 fillérbe.

Tehát 53 fillérbe került egy beteg egy napi étkezése és nem 13 fillérbe, ami bizony így is nagyon is dicsérendő.

Azt ugyan én is kihozhat, ha az 1900. évi napi költséget számítjuk anyyi embernél, mint 1900. évben, úgy az 1903. évben a 9889 több étkezési napra naponta tényleg csak 14 fillér esne, no de ez már csak olyan számítási tréfa.

Azon reményben, hogy a többi, — férjekkel megvert — barátönméink is megkönnyebbülést szerzek, hogy megafolom ezen, a férfiakról ily rosszakaróan felállított s esetleg még sok házi békét megzavarható veszedelmes 13-ast, kérem sziveskedjék ennek becses lapjában es így helyet szorítani. Egy családanya.

Közgazdaság.

Házi állataink idei telettese.

5. A kukoricacsutkát rendszerint csak tüzezől használjuk, más országokban azon mint takarmányt is becsülik azt, mert a csutka fölér a közepes szalmával. Legjobb a csutkát darálva etetni, de a kis gazda, akinek darálója nincs, úgy segít meg magán, hogy nagyjában felaprózza, hideg vízben áztatja, vagy meleg vízzel felorrázza azt s keveri szécskával.

6. Az elhanyagolt földeken sok a tarack, mert nem mindenki szedi ki szántásokra a gyökerét; az idén kettős hasznunk volna ennek írtásából, mert nemcsak hogy földeink termőképességét fokoznánk, de nagyon jó takarmányt is nyernénk vele, még pedig olyan jót, hogy szükség esetén kenyeret is lehet a gyökérből sütni. Gazdáink többnyire elégetik a tarackgyökeret, részint mert nem ismerik a takarmányértékét, részint abbéli félelmükben, hogy az ürülékkel esetleg életképes gyökerek távolodnak el; ez a félelem alaptalan s aki mégis fél, az le is forrázhatja s így biztosan előlheti a gyökeret, mielőtt feleltené.

7. A vadgesztenyére kevés ember gondol, pedig a friss gesztenye kétszerte annyit ér, mint a burgonya, a szárított pedig kiállja a versenyt a gyengébb darafélékkel s így abrak gyanánt etethető. Ezért gyűjsük a vadgesztenyét, a hol csak lehet, s ha annyit tudunk összeszedni, hogy a teli időre is teljék, akkor vagy vermeljük el úgy, mint a burgonyát, mely esetben egész télen friss gesztenyét etethetünk, vagy terítjük el s szárítsuk a padláson úgy, mint a hogy a friss diót szokás szárítani. Utóbbi esetben kövel vagy mozsárral szétzuva, vagy pedig géppel megdarálva etetjük a vadgesztenyét s ha kedveskedni akarunk az állatoknak, akkor etetés előtt 24 óráig vízben kiáztatjuk azt, mely esetben keserű ízét veszítve, még a legkényesebb ló s marha is szivesen fogja enni, ha fokozatosan szoktatjuk hozzá.

8. Bortermő vidékeken kitűnő segítségünkre lehet a szőlőtörköly is, kivált ha nagyjában kiszedjük belőle a kocsonyákat, úgy hogy főleg csak a bogyhéjak és szőlőmagvak alkossák a takarmányt. Feleletni pedig úgy a friss, valamint a pálinkafőzésre használt törkölyt is lehet, sőt utóbbi anyiban jobb, hogy hogy kevesebb borkősav tartalmazván, nagyobb mennyiségben adagolható, mint a friss. Ugyanis friss törkölyt csak mintegy 2½ kg.-ot ajánlatos a marhára naponta számítani, míg ellenben kifőzött törkölyből 12 kg.-ot is adhatunk neki. A szőlőtörkölyt továbbá a teli időre is eltehetjük, még pedig kicsiben, úgy hogy mint a káposztát valami kádba tiporva, deszkákkal földjük le s kövekkel megterhelve, anyyi vizet öntünk reá, hogy a levegőtől el legyen zárva, nyagban pedig verembe rakjuk a szőlőtörkölyt ép úgy, mint a hogy azt a répalvelekről elmondott, különös súlyt fektetvén itt is a jó letiprára s a kellő beföldelésre, mert minden takarmány bevermelésénél az a fő, hogy a levegőtől minél jobban el legyen zárva.

Míndez áll arról a törkölyről is, melyet alma- s körtebor készítésekor nyerünk, s melyet nagyobb mennyiségben adagolhatunk, mint a szőlőtörkölyt, mert az alma- s körteborból nem tartalmaz borkősavat s ezért nem bír azzal a hashajtó hatással, mint a szőlőtörköly.

9. Jó takarmány azon szilvamoslék is, mely a szilvafálynka fűzésénél keletkezik, de azt azonnal fel kell etetni, mielőtt langyosra kihűlt, mert később megezetesedik, s akkor egészségtelen. A marha 40—50 liter szilvamoslékot is képes naponta fogyasztani, ha valami rostán szűrjük azt át, hogy a magvak kikerüljenek belőle, mely utóbbiak a sertésrel etethetők, kivált ha feltörjük, ámbár a disznó maga is fel tudja a szilvamoslégot ropogtatni.

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

772/1904. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közzhírre teszi, hogy a pozsonyi és a muraszombati kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. II. 1308/3. 1904. V. 194/3. s több sz. végzése következtében dr. Ritscher Samu, dr. Vratáris Iván és Olajos Sándor ügyvédek által képviselt Gestebner Sándor és Popper Lajos, dr. Vratáris Iván, ugy Bagár József javára, Pörs Ádám, Koroscz Julia és Pörs János sándorvölgyi lakosok ellen 748 kor. 10 fill., 640 kor., 162 kor. 39 fill., 132 kor. és 200 kor. s jár. erejéig 1.04. évi október 8-án s több napon fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 984 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szobabeli butor, vászon, borju, tehen, üsző, tűnő, szekér, eke, taliga, borona, széna, stb. álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. járásbírósg 1904-ik évi V. 455/2. sz. végzése folytán fent felsorolt tőkekövetelések és járulékaikból még hátralévő követelések és jár. erejéig Sándorvölgyi Pörs Ádám és Koroscz Julia lakásán megkezdve, itt végzeze, Pörs János lakásán folytatva leendő megtartására

1904. évi december hó 1. napjának

delelőtti 11 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozők ezenel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Muraszombat, 1904. évi november 20-án.

SZABADFFY JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

661. és 770/1904. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közzhírre teszi, hogy a dárdai és a muraszombati kir. bíróság és a szombathelyi kir. törvényszék 1904. Sp. II. 130/10. 1904. V. 365. 1904. V. 368. 7485/1904. és több sz. végzése következtében dr. Kiss Emil, dr. Vratáris Iván ügyvédek által és hivatalból képviselt Schuth Vilmos, Brüder Uray, Koszár Mátyas és Dobrai János javára, Vreesics István bíróséki lakos ellen 180 kor., 198 kor. 60 fill., 221 kor. 51 fill. és 86 kor. 80 fill. tőkék s jár. erejéig 1904. évi augusztus hó 26-án s több napon fogatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1527 kor. 80 fillere becsült következő ingóságok, u. m. almabor, zab szalmával, hordó, széna, buza és rozs szalmával, sertés, malac, trágya, szobabeli butor, lőfegyver, bor, tehen, tűnő és tűzfából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. bíróság 1904. évi V. 355/2. és 1904. V. 376/8. sz. végzése folytán fent felsorolt tőkekövetelések és járulékaikból még hátralévő követelések és jár. erejéig Bírósékeken Vreesics István lakásán leendő megtartására

1904. évi november hó 29-ik napjának

d. e. 11 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozők ezenel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Muraszombatban, 1904. évi november hó 20. napján.

SZABADFFY JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

100 drb cigaretta-hüvely 12 kr.-tól feljebb Balkányi E. papirkereskedésében kapható.

o o Villamos zseblámpa.

Megbízható, szolid gyártmány. Az újnak egy nyomása folytán csodálatos fényes világosság sugárzik. Teljesen veszélytelen, kényelmesen a zsebben hordható. Bateria kicserélhető

Ára teljesen felszerelve 3 korona, pót-bateria 1 korona.

Kapható, esetleg szétküldi utánvételre:

Balkányi Ernő, könyv- és papirkereskedő és könyvnyomdatulajdonos

Alsólendva és Muraszombat.

Magyar, vend és német

NAPTÁRAK

kaphatók

BALKÁNYI ERNŐ

könyv- és papirkereskedésben

Muraszombat és Alsólendva.

Köhhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-felét fogadjunk el!

Schicht-szappan

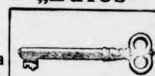
„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel
legjobb, lepkidősebb s ennél fogva legelőcsűbb szappan. — Minden kéros alkotrészeitől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

A „Muraszombati Mezőgazdasági Bank“ részv.-t.

heti befizetésen alapuló
önsegélyző osztályának

VII-dik ÉVTÁRSULATA

1905. évi január hó 2-án működését megkezdi.

Felhívjuk a nagyérdemű közönség szives figyelmét, hogy ezen évtársulat résztvevői minden üzletrész után hetenkint egy koronát tartoznak az intézet pénztárába befizetni, mely heti befizetések három év után 5% kamataival együtt a tagoknak törzsbetűtük arányában kifizetnek.

A belépő tagok minden egyes üzletrész, illetőleg heti egy korona befizetése után 150 korona kölcsönre tarthatnak igényt.

Az aláírások 1904. évi december hó 1-től kezdve 1905. évi január hó 15-éig hétköznapokon 9—12 óráig a bank helyiségében eszközölhetők.

AZ IGAZGATÓSÁG.